

GGD Update | 28 augustus 2024

In dit bericht:

- Update situatie mpox – uitbraken in Afrika + gewijzigd beleid Nederland

Update situatie mpox – uitbraken in Afrika + gewijzigd beleid Nederland

Momenteel zijn er twee genetisch verschillende clades (varianten) van het mpoxvirus, clade I (Ia en Ib) en clade II (IIa en IIb), die circuleren op het Afrikaanse continent. Vanwege de snelle verspreiding van mpox clade Ib op het Afrikaanse continent en het feit dat er meerdere uitbraken van de verschillende varianten gaande zijn, heeft de WHO een [Public Health Emergency of International Concern](#) uitgeroepen.

- De wereldwijde uitbraak die in 2022 begon onder voornamelijk mannen die seks hebben met mannen betreft clade IIb. Seksueel contact is hierbij de meest voorkomende transmissie route.
- Clade Ia wordt voornamelijk van dier op mens geïntroduceerd en veroorzaakt infecties met beperkte mens-op-mens-transmissie waarbij vooral kinderen worden getroffen.
- Clade Ib is naar schatting in september 2023 voor het eerst opgedoken bij mensen in het oosten van de Democratic Republic of the Congo, waar de meeste diagnoses bevestigd zijn. Deze clade is recentelijk ook vastgesteld in Burundi en bij enkele personen in Rwanda, Uganda en Kenia. Overdracht van clade Ib vindt vooral plaats door mens-op-mens-transmissie via nauw fysiek contact. (Hetero)seksuele overdracht en overdracht via sekswerkers lijken daarbij een belangrijke rol te spelen, maar ook andere transmissieroutes zijn mogelijk. Er worden infecties gezien bij zowel mannen, vrouwen als kinderen.

Clade I-infecties veroorzaken een ernstiger ziektebeeld en hogere mortaliteit dan clade II-infecties. Het is momenteel nog onbekend wat de specifieke eigenschappen van clade Ib-virussen zijn, ook met betrekking tot de besmettelijkheid. Er zijn nog geen meldingen van mpox besmettingen met clade Ib in Nederland, maar importgevallen zijn te verwachten. Omdat de huidige risicogroepen voor clade Ib in Afrika anders lijken te zijn dan die voor de recente uitbraak van clade IIb en er nog onzekerheden zijn t.a.v. transmissieroutes van de nieuwe clade Ib, zijn de indicaties voor diagnostiek verruimd en zijn de instructies bron- en contactonderzoek uitgebreid.

Diagnostiek

De indicatie voor diagnostiek is op dit moment als volgt:

- MSM of transgender personen met huiduitslag (wondjes of blaasjes of pukkels) of slijmvlieslaesies (zoals ulcera of proctitis)

OF

- Personen (onafhankelijk van seksuele voorkeur, gender of leeftijd) met een passend [klinisch beeld van mpox](#)
 - **en** een relevante reisgeschiedenis naar een Afrikaans land met bekende actieve transmissie van mpox* in de incubatieperiode (maximaal 21 dagen)
 - **en** nauw contact met de inwoners van die landen (huisgenoten of daarmee vergelijkbare personen en/of meerdere seksuele contacten, gezondheidszorgwerkers)

* Zie het [actuele overzicht over de verspreiding van mpox in Afrikaanse landen](#) & het meest [actuele situation report](#).

Huisartsen kunnen zelf mpox diagnostiek afnemen en insturen. Bij verdenking mpox neemt u een eswab of droge stok af van de huid of slijmvlies laesie. Bij risicocontacten met klachten zonder huid- of slijmvlieslaesies wordt geadviseerd om een anuswat en een keelwat af te nemen. Draag bij het afnemen van de swabs PBM voor druppel- en contactisolatie: handschoenen, een beschermend schort, minimaal een chirurgisch mondneusmasker type IIR en bij kans op spatten een beschermende bril. Op de website van de [NHG is een aparte pagina](#) met instructies over diagnostiek.

Het heeft een sterke voorkeur dat de dezelfde dag tijdens kantooruren worden afgeleverd bij het laboratorium. Voor vragen over het afnemen van mpox diagnostiek of andere bepalingen in de differentiaal diagnose kunt u contact opnemen met de dienstdoende arts-microbioloog van het laboratorium waar u bij bent aangesloten. Overleg bij een hoge verdenking op mpox met een Afrikaanse bron, waarbij een snelle uitslag wenselijk is, met de dienstdoende arts infectieziektebestrijding, ook i.v.m. eventueel alvast inzetten van maatregelen.

Bij verdenking op mpox gerelateerd aan seksuele overdracht is er beperkte mogelijkheid om een patiënt aan te melden voor een mpox test via de intercollegiale lijn van het Centrum Seksuele Gezondheid. Mpox diagnostiek wordt hier in combinatie met soa-onderzoek gedaan. Mannen die seks hebben met mannen, transgender personen en sekswerkers kunnen ook zelf [online een afspraak maken](#) voor soa diagnostiek bij het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG). Zij worden tijdens het consult getrieerd en zo nodig wordt ook MPX diagnostiek ingezet.

Bron- en contactonderzoek

Omdat er nog onzekerheid is over de verschillende transmissieroutes zal de GGD een uitgebreid bron- en contactonderzoek uitvoeren bij een persoon met (verdenking op) mpox.

Vaccinatie

Een derdegeneratie pokkenvaccin is vooralsnog het enige beschikbare vaccin tegen mpox. De verwachting is dat de effectiviteit vergelijkbaar is voor de verschillende mpox clades.

- Vaccinatie blijft geïndiceerd als postexpositieprofylaxe (PEP) bij hoog- en matig-risicocontacten. Dit wordt via de GGD geregeld. Mensen die een volledige pre-expositie (PrEP)-vaccinatieserie hebben gehad of eerder mpox hebben doorgemaakt, hebben vooralsnog bij hernieuwde expositie aan mpox geen indicatie voor PEP-vaccinatie.
- In oktober 2023 is de tweede PrEP-vaccinatiecampagne beëindigd. Momenteel vindt er geen PrEP-vaccinatie plaats. Het ministerie van VWS [heroverweegt](#) momenteel het [Gezondheidsraadadvies](#) om structureel PrEP-vaccinatie aan te blijven bieden aan risicogroepen.
- Vaccinatie wordt momenteel niet aanbevolen voor reizigers. Het vaccin is ook niet vrij verkrijgbaar. Voor een aantal Afrikaanse landen worden algemene preventieve maatregelen geadviseerd, zoals het vermijden van nauw fysiek contact en contact met (knaag)dieren. Zie de [website van het LCR](#).

Voorstel tekst uitnodigingsbrief grieprik

Wij vragen u om in de uitnodigingsbrief voor de grieprik, die u binnenkort naar uw patiënten stuurt, ook de coronaprik te vermelden. Hierbij een voorsteltekst die u kunt gebruiken:

Coronaprik najaar

Via deze brief wil ik ook de coronaprik onder uw aandacht brengen. Wist u dat u tot de doelgroep behoort die dit najaar een coronaprik bij de GGD kan halen? Bent u 60 jaar of ouder? Dan krijgt u een persoonlijke uitnodiging per post. Als u jonger dan 60 jaar bent, ontvangt u geen brief maar kunt u zelf een afspraak maken. Dit kan via www.ggdafpraak.nl/corona of, als u geen DigiD heeft, via 0800 – 7070.

Intercollegiaal contact

Infectieziektebestrijding:

- Op werkdagen (ma t/m vrij tussen 08:30 – 17:00 uur) kunt u contact opnemen met het team Algemene Infectieziekten: 075-651 83 16 (intercollegiaal nummer).
- Buiten kantoor tijden bij vragen die niet tot de volgende werkdag kunnen wachten, kunt u contact opnemen met de dienstdoende arts infectieziektebestrijding via de meldkamer: 020 555 5555 (7x5).

Centrum Seksuele Gezondheid:

- Op werkdagen tijdens kantooruren is de arts van het CSG beschikbaar voor intercollegiaal overleg: 020 5555 665 (intercollegiaal nummer).

Mocht u op deze verzendlijst willen, stuur dan een mail met uw emailadres onder vermelding van *GGD Update* aan meldingizb@ggdzw.nl

Alle berichten van de GGD voor huisartsen worden ook geplaatst op de website van de GGD: ggd.amsterdam.nl/huisarts